

ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน
เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
The Effects of Learning Experienced Provision by Using Literature
Based to Enhance Understanding of Sexuality Education
for Young Children

รัมภา บุพผา¹ ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร² ชลาธิป สมาหิโต³

Rumpha Buppha, Piyanan Hirunchalothorn, Chalatip Samahito

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดธรรมจริยา อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 2) แบบประเมินความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.11 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.86 คะแนน โดยเรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเข้าใจเรื่องสัมพันธ์ภาพและเรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของมนุษย์

คำสำคัญ (Keywords): การจัดประสบการณ์วรรณกรรมเป็นฐาน; เพศวิถีศึกษา; เด็กปฐมวัย

Received: 2023-07-04 Revised: 2023-07-24 Accepted: 2023-07-26

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Master of Education Program in Early Childhood Education Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok Campus. Corresponding Author e-mail: Rumpha.b@ku.th

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok Campus. e-mail: fedupnht@ku.ac.th

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok Campus. e-mail: iluvphon@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of learning experienced provision by using literature based on the understanding of sexuality education for young children. The target group consisted of a total of 9 early childhood boys and girls aged between 5-6 years old, studying in Kindergarten 3, Semester 2, Academic Year 2022, Wat Thammajariya School, Wang Noi District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The instruments used in the study 1) literature-based lesson plans, 2) an evaluation form to measure sexuality education understanding in young children. The data were analyzed quantitatively using mean and standard deviation, and qualitatively using content analysis and descriptive statistics. It was found that young children exposed to literature-based lessons obtained a higher of 16.11 for understanding of sexuality education compared to before the exposure, standard deviation of 2.86. In other words, young children gained more understanding of sexuality education than before the literature-based learning was introduced. The topics with the highest and lowest mean scores were understanding of relations and understanding of human development, respectively.

Keywords: Literature-Based; Sexuality Education; Young Children

บทนำ (Introduction)

ปัญหาทางเพศเป็นปัญหาที่เด็กไทยกำลังเผชิญ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลทั้งตัวเด็ก ครอบครัวและสังคมโดยด้านตัวเด็ก พบว่าเด็กมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เกิดการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์และตั้งครรภ์ในวัยเรียน จากสถิติที่ผ่านมาพบเด็กไทยมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยโดยอายุเฉลี่ยที่มีเพศสัมพันธ์คือ 14.98 ปี เร็วที่สุดคืออายุ 10 ปี และพบว่าสถิติปี 2559 การตั้งครรภ์และคลอดบุตรของเด็กอายุ 10 -14 ปี มีจำนวน 2,746 ราย (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข, 2560) นอกจากนี้ยังพบวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์และมีปัญหาสุขภาพเนื่องจากขาดความเข้าใจในเรื่องทางเพศและการแสดงออกพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมจึงส่งผลให้วัยรุ่นไทยมีปัญหาด้านสุขภาพทางเพศที่นำไปสู่การเกิดปัญหาพฤติกรรมความรุนแรง จากสถิติมีเด็กถูกระทำความรุนแรง 8,040 คน/ปี หรือกว่า 22 คน/วัน โดยสาเหตุส่วนใหญ่มาจากความสัมพันธ์ภาพครอบครัว สิ่งแวดล้อม และการใช้สารกระตุ้น เช่น แอลกอฮอล์ สารเสพติด เด็กที่ถูกกระทำรุนแรงหรือพบเห็นการกระทำรุนแรงของคนในครอบครัวมักมีปัญหาด้านพัฒนาการและปัญหาพฤติกรรมด้านต่างๆ ซึ่งความรุนแรงในเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี ส่วนใหญ่จะเป็นการทารุณกรรมเด็ก (กลุ่มป้องกันบาดเจ็บจากความรุนแรง กองป้องกันกานบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค, 2564)

กระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาสำหรับระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา แต่ในสังคมไทยบอกว่าไม่ควรสอน และไม่กล้าเปิดประเด็นเรื่องเพศวิถีศึกษากับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก เพราะถือเป็นเรื่องน่าอายและไม่เหมาะสม แต่ก็ยังมีผู้เชี่ยวชาญในเด็ก กุมารแพทย์ นักจิตวิทยาเด็ก นักสังคมสงเคราะห์ นักวิชาการด้านการศึกษาหลายท่านให้เสนอเรื่องการสอนเพศวิถีศึกษาทุกระดับชั้นควรเริ่มจากเด็กปฐมวัย การสอนเพศวิถีศึกษาควรเริ่มจากการขัดเกลา บ่มเพาะ อบรมบ่มนิสัย ตั้งแต่ยังเป็นเด็กจะช่วยลดปัญหาครอบครัวและสังคมที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่นี้ (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือนักเรียน, 2559)

เพศวิถีศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศที่ครอบคลุมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ การทำงานของสรีระและการดูแลสุขอนามัย ทัศนคติ ค่านิยม สัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศ เป็นกระบวนการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล ที่ช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างเป็นสุขและปลอดภัย สามารถพัฒนาและดำรงความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบและสมดุล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องศึกษาวิธีการสอนเพศวิถีศึกษาให้มีความเหมาะสมกับความสามารถและพัฒนาการที่แท้จริงของเด็กปฐมวัย ซึ่งวิธีการจะสอนเพศวิถีศึกษาแก่เด็กที่จะให้ได้ผลดีนั้น ควรให้สอดคล้องสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและเป็นกิจกรรมไม่ไกลตัวเด็กมากนัก เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การอภิปราย การอ่านเรื่องจากหนังสือหรือการเล่านิทาน

การจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีวิธีการคือ การเลือกหัวข้อให้เหมาะสมกับความสนใจ ประสบการณ์หรือสภาพปัญหา ต้องให้ความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้เมื่อจบกิจกรรม พร้อมทั้งจัดเตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ มีการจัดกิจกรรมให้น่าสนใจและสร้างแรงจูงใจ โดยออกแบบและจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหัวข้อที่สะท้อนให้เห็นถึงวรรณกรรม และครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร พร้อมทั้งครูพูดคุยสนทนาโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อให้เด็กเกิดความคิดที่หลากหลาย มีการเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมกับหัวข้อเลือกหนังสือที่สัมพันธ์กับหัวข้อการขยายโอกาสการเรียนรู้ และมีการประเมินผลตามสภาพจริง (Rothlein and Meinbach, 1997)

ในสภาพสังคมในปัจจุบัน การที่เด็กโดนทารุณกรรมและโดนล่วงละเมิดทางเพศมีมากขึ้น และเกิดขึ้นเฉพาะกับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิของเด็กอย่างมาก (UNICEF, 2019) กล่าวว่าเด็กมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ อีกหนึ่งการให้ความคุ้มครองที่สำคัญยิ่ง ก็คือ คุ้มครองจากการค้ามนุษย์ การขายและการลักพาเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ และการแสวงประโยชน์กับเด็กในทุกรูปแบบ จากที่ผู้วิจัยเป็นครูปฐมวัย มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ปกป้อง คุ้มครองสิทธิของเด็กปฐมวัยให้ปลอดภัยและด้วยสภาพปัญหาของครอบครัวเด็ก พ่อแม่หย่าร้างหรือมีพ่อแม่เลี้ยง แม่เลี้ยงหรืออาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ ซึ่งเรื่องการดูแลเด็กอาจจะไม่ได้ดูแลใกล้ชิดกับเด็กตลอดเวลาอาจเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้นได้ ทั้งนี้ถ้าเด็กได้รับการสอนให้มีความ

เข้าใจเพศวิถีศึกษาจะช่วยให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้เบื้องต้นในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยหรืออันตรายได้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมาช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับเพศที่ครอบคลุมทั้งพัฒนาการของมนุษย์ สัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศ สังคมและวัฒนธรรมที่ช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างเป็นสุขและปลอดภัย สร้างทัศนคติและความเชื่อที่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาปรับใช้ในชีวิตของตนเองได้อย่างปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษารูปแบบนี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผน One Group Pretest - Posttest Design โดยศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษารูปแบบนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 5 – 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนวัดธรรมจริยา อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 9 คน เนื่องจากเด็กควรได้รับการส่งเสริมความเข้าใจเพศวิถีศึกษา เพื่อให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้เบื้องต้นในสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัยหรืออันตรายได้

3. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษารูปแบบนี้ได้แก่

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 24 แผน

2. แบบประเมินความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 6 เรื่อง เรื่องละ 3 ข้อ แบ่งระดับคะแนนออกเป็น 2 ระดับ คือ เด็กมีความเข้าใจเพศวิถีศึกษาได้ 1 คะแนน และเด็กไม่มีความเข้าใจเพศวิถีศึกษา ได้ 0 คะแนน

3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการดำเนินการทดลองดังนี้

ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบประเมินความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมาประเมินเพื่อวัดความเข้าใจเพศวิถีศึกษา จากนั้นในระยะทดลองผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย โดยในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย และระยะหลังทดลอง เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองผู้วิจัยนำแบบประเมินชุดเดิมมาประเมินเด็กปฐมวัยเพื่อวัดความเข้าใจเพศวิถีศึกษาอีกครั้ง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเรียบเรียงเชิงพรรณนา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้ คือการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนการจัดประสบการณ์และหลังการจัดประสบการณ์ร่วมกับวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเรียบเรียงพรรณนา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัย พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาหลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยภาพรวม

(N=9)

กลุ่มเป้าหมาย	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการจัดประสบการณ์	18	8.00	8.50
หลังการจัดประสบการณ์	18	16.11	2.86

เมื่อวิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจเรื่องสัมพันธภาพ มีคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดประสบการณ์มากที่สุด รองลงมาคือ ความเข้าใจเรื่องสุขภาพทางเพศและเรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของมนุษย์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน โดยจำแนกเป็นรายด้าน

(N=9)

ความเข้าใจเพศวิถีศึกษา สำหรับเด็กปฐมวัย	การจัดประสบการณ์ วรรณกรรมเป็นฐาน	คะแนน เต็ม	μ	σ
ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการ ของมนุษย์	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	0.30	0.30
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.00	0.30
ความเข้าใจเรื่อง สัมพันธภาพ	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	1.70	1.50
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.90	0.10
ความเข้าใจเรื่องทักษะส่วน บุคคล	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	1.60	1.30
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.80	0.20
ความเข้าใจเรื่องพฤติกรรม ทางเพศ	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	2.10	0.40
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.80	0.20
ความเข้าใจเรื่องสุขภาพ ทางเพศ	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	1.10	0.90
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.88	0.11
ความเข้าใจเรื่องสังคมและ วัฒนธรรม	ก่อนการจัดประสบการณ์	3	1.22	1.20
	หลังการจัดประสบการณ์	3	2.88	0.11

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานตลอด 8 สัปดาห์นี้ เด็กมีความเข้าใจเพศวิถีศึกษามากขึ้น โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเพศวิถีศึกษาให้เห็น ดังต่อไปนี้

ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของมนุษย์ ในสัปดาห์แรกเด็กไม่กล้าพูดและเขินอายเวลาที่ต้องพูดถึงอวัยวะเพศหรือเห็นรูปในนิทานจะหัวเราะและเขินอาย แต่ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เด็กกล้าพูดและกล้าสนทนาเกี่ยวกับอวัยวะเพศ โดยเรียกอวัยวะเพศชายแทนด้วยคำว่า จู และเรียกอวัยวะเพศหญิงด้วยคำว่า จิม และเด็กยังสามารถบอกหรืออธิบายได้ว่าตนเองเป็นเพศใด เช่น หนูมีจูเป็นผู้ชาย และหนูมีจิมเป็นผู้หญิง ต่อมาเด็กรู้และเข้าใจว่าตนเองเกิดมาได้อย่างไร แต่ยังมีเด็กบางคนจำความรู้เดิมว่าตัวเองเกิดจากท้องแม่ ในสัปดาห์นี้เด็กยังสามารถบอกหรืออธิบายได้ว่าหนูเกิดมาได้จากการแบ่งบทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เมื่อตัวละครพ่อกับแม่จะต้องมีลูกและเด็กจะพูดว่าลูกเกิดมากจากอสุจิของพ่อกับไข่ของแม่ผสมกัน แต่ยังมีเด็กบางคนเรียกคำว่าอสุจิไม่ได้หรือนึกคำไม่ออก นอกจากนี้เด็กยังมีความเข้าใจว่าเราแต่ละคนแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนั้นมาจากพ่อกับแม่เรา แต่ยังมีเด็กบางคนสับสนว่าแต่ละคนแตกต่างกันได้อย่างไร และเมื่อผ่านไปในช่วงสัปดาห์ที่ 6 เด็ก

สามารถบอกหรืออธิบายได้ว่าร่างกายของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จากการได้ทำกิจกรรมทำให้เด็กเข้าใจว่าร่างกายของแต่ละคนความแตกต่างและมีภูมิใจในตนเอง

ความเข้าใจเรื่องสัมพันธ์ภาพ ในสัปดาห์แรกเด็กบางคนมีความรู้เดิมในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว แต่ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เด็กสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวได้มากขึ้น เช่น ช่วยพ่อแม่ทำความสะอาดบ้าน ตั้งใจเรียน และเชื่อฟังพ่อแม่ ต่อมาเด็กสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีได้ แต่ยังมีเด็กบางคนเล่นกับเพื่อนเพศเดียวกัน เช่น เราเป็นผู้หญิงต้องเล่นกับผู้หญิงหรือเลือกที่จะเล่นกับเพื่อน และในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เด็กสามารถบอกวิธีการปฏิบัติตนในการเป็นเพื่อนที่ดีทั้งเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนที่ไม่ใช่เพื่อนเดียวกันได้ เช่น เราสามารถเล่นกับเพื่อนได้ทุกคนเพราะเราเป็นเพื่อนกัน เราต้องรักกัน นอกจากนี้เด็กยังสามารถบอกหรืออธิบายได้ว่าความรักมีหลายรูปแบบทั้ง รักพ่อ รักแม่ รักคนในครอบครัว รักคุณครูและรักเพื่อนและสามารถแสดงความรักในรูปแบบต่างๆ ได้

ความเข้าใจเรื่องทักษะส่วนบุคคล ในสัปดาห์แรกเด็กรู้วิธีการสื่อสารกับผู้อื่นผ่านการพูด แต่ในช่วงสัปดาห์ที่ 2-3 เด็กสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้หลายวิธี เช่น ผ่านการพูดบอกรัก เขียนการ์ด และแสดงความรู้สึกด้วยการแสดงออกทางสีหน้า ยิ้มแย้มและภาษากาย และจากการทำกิจกรรมต่างๆ แต่ก็ยังมีเด็กบางส่วนไม่ค่อยกล้าบอกหรืออธิบายความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ต่อมาในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เด็กกล้าบอกหรืออธิบายความคิด ความรู้สึก ความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้มากขึ้น แต่ก็ยังมีเด็กบางส่วนลังเลในการเลือกตัดสินใจว่าจะทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองหรือขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ เมื่อผ่านไปในช่วงสัปดาห์ที่ 7 เด็กเริ่มมีความมั่นใจที่จะตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองหรืออาจขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ตามสถานการณ์ได้

ความเข้าใจเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ในสัปดาห์แรกเด็กรู้วิธีการแสดงความรัก ความห่วงใย ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นด้วยวิธีการกอดและบอกรัก ต่อมาในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เด็กเริ่มรู้จักวิธีการแสดงความรัก ความห่วงใย ความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น กอด หอม แก้ม บอกรักและแตะมือหรือวิธีการแสดงความรักแบบต่างๆ ต่อมาในช่วงสัปดาห์ที่ 6 เด็กรู้วิธีการตอบสนองเมื่อผู้อื่นแสดงความรัก ความห่วงใย ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองด้วยด้วย เช่น เมื่อเด็กโดยพ่อกับแม่ กอด เด็กจะตอบสนองกลับเป็นการขอบคุณหรือบอกรักหรือวิธีการอื่นๆ และเด็กยังรู้วิธีการสัมผัสร่างกายอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี จากการที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ

ความเข้าใจเรื่องสุขภาพทางเพศ ในสัปดาห์แรกเด็กรู้วิธีการดูแลรักษาความสะอาดส่วนต่างๆ ของร่างกายตนเองในเบื้องต้น ต่อมาในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เด็กสามารถบอกหรืออธิบายวิธีการดูแลรักษาความสะอาดส่วนต่างๆ ของร่างกายตนเองได้มากขึ้น เช่น ล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ ล้างมือและทำความสะอาดอวัยวะเพศ นอกจากนี้ในช่วงสัปดาห์ที่ 7 เด็กสามารถบอกอวัยวะสืบพันธุ์และอวัยวะอื่น ๆ เป็นพื้นที่ส่วนตัวไม่ควรให้ใครสัมผัสและไม่สัมผัสของผู้อื่นและมีเด็กบางส่วนไม่สามารถบอกวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกล่วงละเมิดทางเพศ ในสัปดาห์เดียวกันนั้นเด็กยังสามารถแสดงวิธีการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกล่วงละเมิดทางเพศได้จากการทำกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติ ด้วยการพูดว่าไม่ยอมและและไปขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ คุณแม่หรือผู้ใหญ่ที่รู้จักได้

ความเข้าใจเรื่องสังคมและวัฒนธรรม ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 เด็กสามารถปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศของตนเองตามวัฒนธรรมไทย ทั้งการพูดคำลงท้าย เพศหญิงคำลงท้ายค่ะ และเพศชายคำลงท้าย ครับ ทั้งการไหว้สวัสดีและขอบคุณ รวมถึงรู้จักแต่งตัวตามเพศให้เหมาะสม วัฒนธรรมไทยได้ นอกจากนั้นเด็กส่วนใหญ่จะชอบแบ่งหน้าที่ให้ตรงตามเพศของตนเอง ต่อมาในช่วงสัปดาห์ที่ 5 เด็กสามารถบอกหรืออธิบายได้ว่าไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงสามารถทำกิจกรรมทุกอย่างได้เหมือนกัน จากการทำกิจกรรมทำอาหารและประดิษฐ์ของต่างๆ ได้เหมือนกัน ในสัปดาห์นี้เด็กบางคนเลือกดูรายการโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมกับตนเอง เช่น หนึ่งผี หรือหนึ่งแฉ่คชั่น และเมื่อผ่านไปในช่วงสัปดาห์ที่ 8 เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสื่อรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับตนเองจากนิทานและจากการทำกิจกรรม ทำให้เด็กสามารถบอกหรืออธิบายสื่อรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับตนเองได้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าหลังการจัดประสบการณ์มีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ผู้วิจัยมีข้ออภิปราย 2 ประเด็น คือ แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานและความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีรายละเอียดดังนี้

1. เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาโดยแยกเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่าหลังการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัยมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสูงขึ้นในทุกเรื่องนั้นเกิดจากกระบวนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานจากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยนำข้อมูลของ Tomlinson and Lynch-Brown (1996) และนฤมล เนียมหอม (2557) มาวิเคราะห์ทำความเข้าใจจึงได้ขั้นตอนการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นมีประสบการณ์จากวรรณกรรม เป็นขั้นที่เด็กได้ฟังนิทานจากครูเริ่มจากการแนะนำชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง จากนั้นครูเล่าวรรณกรรมให้เด็กฟังจนจบเรื่องโดยไม่ขาดตอนและเด็กได้เห็นภาพประกอบอย่างชัดเจน ขั้นที่ 2 ขั้นตอบสนองต่อวรรณกรรม เป็นขั้นให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน โดยครูใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เนื้อหาเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ขั้นที่ 3 ขั้นสร้างความเข้าใจทางเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นขั้นเชื่อมโยงเนื้อหาหรือเหตุการณ์ในนิทาน โดยมีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมเคลื่อนไหวและกิจกรรมเกมการศึกษาเข้ามาช่วยส่งเสริมความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมากขึ้น และขั้นที่ 4 ขั้นสรุปความเข้าใจทางเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นขั้นที่เด็กและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาในนิทานและกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจทางเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งต่อมา ผู้วิจัยนำเกณฑ์การเลือกวรรณกรรมตามแนวคิดของ Fisher and Terry (1990) ดังนี้ (1) คำนึงถึงวัย พัฒนาการ และความสนใจของเด็ก

เป็นสำคัญ เพราะจะช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในวรรณกรรมมากขึ้น (2) วรรณกรรมที่นำมาใช้กับเด็กควรมีเนื้อหาที่สั้นกระชับ มีคำคล้องจอง (3) มีเนื้อหา เรื่องราวที่ส่งเสริมเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (4) มีรูปภาพสีสันสดใสเพื่อดึงดูดความสนใจเด็ก และ (5) ควรมีความหลากหลายและสมดุลทั้งด้านวัฒนธรรม เพศ จริยธรรม ซึ่งเรื่องราวในนิทานจะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผ่านการฟังนิทานและเปิดโอกาสให้เด็กได้พูดคุย สนทนาเรื่องราวในนิทานว่าตัวละครเป็นอย่างไร เกิดเหตุการณ์อะไรและตัวละครทำอย่างไรในเหตุการณ์นั้น เด็กจะสังเกตเห็นพฤติกรรมตัวละครในนิทานและจะนำพฤติกรรมตัวละครในนิทานมาแสดงออกในชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1986) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่น และเรียนรู้จากการสังเกตจากต้นแบบ เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการคิดและการแสดงออกพฤติกรรมใหม่ๆ ต่อมาได้ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา นิทานและเนื้อหาเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย โดยได้กิจกรรมดังนี้ ในเรื่องพัฒนามนุษย์เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอวัยวะเพศเป็นตัวกำหนดเพศชายเพศหญิง เกิดมาได้อย่างไรและร่างกายแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่เปิ่นนามธรรมและเข้าใจได้ยาก ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมเกมการศึกษาและกิจกรรมที่让孩子เรียนรู้ผ่านร่างกายของตนเอง เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากของจริงและทำให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น ต่อมาเรื่องสัมพันธ์ภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว วิธีการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีและการแสดงความรักได้หลายรูปแบบ ผู้วิจัยจัดกิจกรรมให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ และให้เด็กๆ ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นทั้งครอบครัว เพื่อนและคุณครู ต่อมาเรื่องทักษะส่วนบุคคลเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตัดสินใจ การสื่อสารและการอธิบายความคิด ความต้องการ ความรู้สึกของตนเอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมบทบาทสมมติและกิจกรรมเคลื่อนไหว เพื่อให้เด็กได้ฝึกคิด ตัดสินใจและสามารถสื่อสารกับเพื่อนและคุณครูเพื่อบอกความต้องการ ความรู้สึกของตนเองได้ ต่อมาเรื่องพฤติกรรมทางเพศเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการสัมผัสร่างกายให้เหมาะสม วิธีการแสดงความรักและการตอบสนองเมื่อผู้อื่นมาแสดงความรัก ความห่วงใย ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้วิจัยจัดกิจกรรมบทบาทสมมติและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กๆ ได้แสดงบทบาทสมมติ ได้เรียนรู้การแสดงความรัก ความห่วงใยต่อผู้อื่นและสร้างสรรค์ผลงานและนำผลงานไปให้กับคนที่เรารัก ต่อมาเรื่องสุขภาพทางเพศเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาความสะอาดร่างกาย วิธีการขอความช่วยเหลือเมื่อถูกล่วงละเมิดทางเพศและอวัยวะที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และกิจกรรมบทบาทสมมติ เพื่อฝึกให้เด็กๆ ได้ดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายหลังจากการทำกิจกรรมและจำลองสถานการณ์ให้เด็กๆ ได้แสดงบทบาทสมมติวิธีการขอความช่วยเหลือจากการถูกล่วงละเมิดและรู้จักอวัยวะที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว และเรื่องสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศตามวัฒนธรรมไทย เพศชายเพศหญิงสามารถทำทุกอย่างได้เหมือนกันและสื่อรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับตนเอง ผู้วิจัยนำกิจกรรมบทบาทสมมติและกิจกรรมประกอบอาหาร เป็นการให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเพศของตนเองตามวัฒนธรรมไทยและรู้ว่าเพศชายและเพศหญิงสามารถทำอาหารได้เหมือนกัน จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยพบว่ากิจกรรมที่เด็กให้ความสนใจและทำให้

เด็กเกิดความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยได้ง่ายขึ้น ได้แก่ กิจกรรมบทบาทสมมติ ซึ่งกิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นการจำลองสถานการณ์ ซึ่งเด็กๆ ต้องแบ่งบทบาทหน้าที่กันและเตรียมอุปกรณ์ในการแสดงทำให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (1992) ที่กล่าวว่า เด็กสามารถเรียนรู้และเข้าใจผ่านการลงมือทำกิจกรรมและได้สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวด้วยตัวเอง เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่เด็กพบหรือมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ จะเกิดการเรียนรู้โดยผ่านการกระทำด้วยตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของ John Dewey (1976) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ตรง หรือเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by doing) โดยต้องเรียนรู้จากการกระทำในสถานการณ์จริงและการทำกิจกรรมในทุกขั้นตอน การลงมือปฏิบัติครูจะต้องเป็นผู้ชี้แนะและคอยให้การช่วยเหลือเด็ก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) กล่าวว่า สภาวะที่เด็กเผชิญกับปัญหาที่ท้าทายแต่ไม่สามารถคิดแก้ปัญหาได้โดยลำพังเมื่อได้รับการช่วยเหลือแนะนำจากผู้ใหญ่ หรือจากการทำงานร่วมกับเพื่อนที่มีประสบการณ์มากกว่าเด็กจะสามารถแก้ปัญหาได้และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น

2. ความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาความเข้าใจเพศวิถีสำหรับเด็กปฐมวัย จากเอกสารงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ SIECUS (2004) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ความเข้าใจเพศวิถีสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วย 6 เรื่อง ดังนี้ พัฒนาการของมนุษย์ สัมพันธภาพ ทักษะส่วน พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศ สังคมและวัฒนธรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน พบว่า เด็กปฐมวัยมีความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสูงขึ้น โดยเรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเข้าใจเรื่องสัมพันธภาพ เป็นเรื่องที่สอนให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว วิธีการปฏิบัติตนเป็นเพื่อนที่ดีและการแสดงความรักได้หลายรูปแบบ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะเป็นเรื่องที่เด็กคุ้นเคยหรือเป็นเรื่องที่เด็กเคยทำในชีวิตประจำวันและจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานโดยมีกิจกรรมที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนทั้งเพื่อนเพศเดียวกันหรือเพื่อนที่ไม่ใช่เพศเดียวกันและนำผลงานกลับไปให้ครอบครัวซึ่งทำให้เด็กได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวและกับเพื่อนๆ มากยิ่งขึ้น โดยเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและจากเพื่อนรอบข้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) กล่าวว่า การเรียนรู้ของเด็กผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและทางวัฒนธรรมที่เด็กกำลังดำเนินอยู่ตั้งแต่แรกเกิด จะส่งผลพัฒนาการด้านความคิดและการเรียนรู้ของเด็ก การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล เช่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ อาทิ พ่อ แม่ ครูหรือเพื่อน และผู้ใหญ่ที่เด็กรู้จัก เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลมากขึ้น เด็กจะเริ่มมีความสนิทสนมและคุ้นเคยอาจจะการแสดงความรักด้วยการแสดงความรักหรือแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bowlby (1969) กล่าวว่า เด็กเริ่มแสดงการรู้จักบุคคลมากขึ้น และแสดงการตอบสนองต่อคนคุ้นเคยมากกว่าคนแปลกหน้าและเด็กสามารถมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้ที่ตนผูกพันด้วยเข้าหาหรือทำอะไรให้เกิดความพอใจ เป็นการสัมพันธ์ร่วมกัน ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าเด็กมีวิธีการแสดงความรักแตกต่างกัน

นั้นเกิดจากวิธีการแสดงความรักของแต่ละครอบครัว เช่น เด็กที่ครอบครัวแสดงความรักอย่างชัดเจน เด็กจะมีพฤติกรรมที่แสดงความรักกับเพื่อนและครูได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1986) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกตพฤติกรรมจากจากพ่อแม่และคนในครอบครัว และเรียนรู้จากการสังเกตเพื่อเอาเป็นแบบอย่างในการคิดและการแสดงออกพฤติกรรม ซึ่งบางครอบครัวอาจจะไม่แสดงความรักต่อกัน ผู้วิจัยจึงสอนเด็กๆ ว่าการแสดงความรักทำได้หลายรูปแบบ แต่ละครอบครัวก็จะมีวิธีการแสดงความรักแตกต่างกัน

เรื่องที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการของมนุษย์ เป็นเรื่องที่สอนให้เด็กมีความเข้าใจเกี่ยวกับอวัยวะเพศเป็นตัวกำหนดเพศชายเพศหญิง เกิดมาได้อย่างไรและร่างกายแต่ละคนมีความแตกต่างกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เกิดจากเด็กไม่มีความมั่นใจ ไม่กล้าพูด ชื่ออวัยวะเพศของตนเอง เนื่องจากที่สังคมและวัฒนธรรมไทยมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผย พ่อแม่และผู้ปกครองไม่ได้พูดคุยกับเด็กหรือไม่รู้จะสื่อสารอย่างไรให้เหมาะสมและพยายามที่จะหลบเลี่ยงในการพูดเมื่อเด็กมีความสงสัย ทำให้เด็กเกิดความไม่มั่นใจและไม่กล้าพูดถึงอวัยวะเพศ แต่ในวัยนี้เด็กมีความสนใจในการสำรวจร่างกายของตนเองและของเพศตรงข้าม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Freud (1917) กล่าวว่า เด็กมักจะเล่นอวัยวะเพศซึ่งรวมไปถึงการชอบซักถามและให้ความสนใจเกี่ยวกับอวัยวะเพศและเริ่มสนใจเพศของตนเองและเพศตรงข้าม เริ่มสังเกตแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง และชอบซักถามเกี่ยวกับการเกิดของตนเองว่าเกิดมาได้อย่างไร การให้ความรักความอบอุ่นของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองและครูต่อเด็กจะทำให้เด็กผ่านขั้นนี้ไปได้และจะเรียนรู้ถึงบทบาททางเพศของตนโดยการเลียนแบบ (Identification) บทบาทของพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1986) กล่าวว่า เด็กเรียนรู้ผ่านการสังเกตพฤติกรรมจากผู้อื่น และเรียนรู้จากการสังเกตจากต้นแบบ เพื่อเอาเป็นแบบอย่างในการคิดและการแสดงออกพฤติกรรมใหม่ๆ การที่เด็กได้เรียนรู้แบบอย่างที่ดีจะทำให้เด็กเห็นความแตกต่างทางเพศและวางแนวทางที่ถูกต้องในการปฏิบัติตนได้ในสังคม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การเลือกนิทานและสื่อรูปภาพ มีรูปอวัยวะเพศและมีการใช้คำพูด ดังนั้นครูควรเลือกภาพอวัยวะเพศที่เป็นภาพการ์ตูนคล้ายของจริงและดูไม่น่าเกลียดและใช้คำเรียกชื่ออวัยวะเพศชายว่า จู๋ แทนคำว่าอวัยวะเพศชาย และอวัยวะเพศหญิงว่า จิม แทนคำว่าอวัยวะเพศหญิง เพื่อให้เด็กเข้าใจได้ง่ายขึ้น รวมไปถึงมีเรื่องหนูเกิดมาได้อย่างไร ซึ่งในเนื้อหานิทานมีคำว่าสุจิและไข่ผสมกัน ซึ่งคุณครูไม่ต้องอธิบายลงลึกเกี่ยวกับอสุจิและไข่ เพียงอธิบายว่าอสุจิอยู่ในตัวของพ่อและไข่อยู่ท้องของแม่ เด็กก็สามารถเข้าใจได้

1.2 ครูที่จะนำการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ ควรมีการสื่อสารกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองถึงการเรียนการสอนเกี่ยวเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

1.3 ครูที่จะนำการจัดประสบการณ์ไปใช้ ครูควรมองการสอนเรื่องเพศวิถีศึกษาเป็นเรื่องปกติและเป็นเรื่องธรรมชาติ เพื่อที่ครูจะสามารถพูดหรืออธิบายเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถีศึกษาได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยไม่เขินอายและมีบุคลิกภาพที่มั่นใจ เพื่อที่เด็กจะมีความเข้าใจในเรื่องเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างถูกต้องและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมหรือพัฒนาด้านอื่นๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น ทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศ

2.2 ควรมีการศึกษาส่งเสริมความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้กับผู้ปกครองผ่านชุดกิจกรรมหรือโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

2.3 การเสริมสร้างความเข้าใจเพศวิถีศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายรูปแบบ ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการสอนรูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดประสบการณ์แบบบทบาทสมมติและการจัดประสบการณ์แบบโครงการ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). รายงานผลการวิจัยเพื่อทบทวนการสอนเพศวิถีศึกษาในสถานศึกษาไทย. สืบค้น 10 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.unicef.org/thailand/media/pdf>.
- กลุ่มป้องกันการบาดเจ็บจากความรุนแรง กองป้องกันบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค. (2564). รายงานการทบทวนสถานการณ์ความรุนแรงจากการถูกทำร้าย 5 ปี (2558-2562). สืบค้น 10 ตุลาคม 2565, จาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish.pdf>.
- นฤมล เนียมหอม. (2557). นวัตกรรมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน. สืบค้น 11 ตุลาคม 2565, จาก <http://www.nareumon.com>.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน. (2559). การพัฒนาเพศศึกษาในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2). โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานกรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการนิเทศการดำเนินงานเพศวิถีศึกษาสู่คุณภาพผู้เรียน. สืบค้น 10 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.teenpath.net/data/module/00029/tpfile/00001.pdf>.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2560). สถิติการคลอดของแม่วัยรุ่นในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558. นนทบุรี: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. New York: Prentice – Hall.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and Loss*. Basic Books.
- Dewey, J. (1976). *Moral Principle in Education*. Boston : Houghton Mifflin Co.
- Fisher, C.J. & Terry, C.A. (1990). *Children’s language and the language arts : A literature – based approach*. 3rd ed. Boston : Allyn and Bacon.

- Freud, S. (1917). *Introductory lectures on psychoanalysis*. (Standard Edition, Vols.15 and 16).
- Piaget, J. (1992). *The Origins of Intelligence in children*. New York : WW.Norton.
- Rothlein, L., &Meinbach, A.M. (1997). *Legacies: using children's literature in the classroom*. (2nd ed.). Harper Collins.
- SIECUS . (2004). *Guidelines for Comprehensive Sexuality Education (Kindergarten-12thGrade)*, National Guideline Task Force. Retrieved March 9, 2022, from <https://siecus.org/wp-content/uploads/2018/07/Guidelines-CSE.pdf>.
- Tomlinson, C. M. And Lynch-Brown, C. (1996). *Essentials of children's literature*. 2nd ed., Boston : AllynandBacon. Retrieved March 9, 2022, from <http://staffnew.uny.ac.id/upload/pendidikan/essentialsofchildrensliterature.pdf>.
- UNICEF. (2019). *อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก*. สืบค้น 10 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.unicef.org/thailand/media/3221/file.pdf>.
- Vygotsky, L.S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.